

СТАНДАРДИ интерне ревизије са појашњењима

Стандарди за рад интерних ревизора заснивају се на Међународним стандардима за професионалну праксу интерне ревизије, издатих од Института интерних ревизора (ИИА) на начин како је то дефинисано Законом о интерној ревизији институција БиХ ("Службени гласник БиХ", број 27/08).

Наведени стандарди су дјелимично прилагођени потребама јавног сектора и чине их:

1. Стандарди карактеристика / атрибутивни стандарди,
2. Стандарди извођења / радни стандарди и
3. Стандарди имплементације / стандарди спровођења.

1. Стандарди карактеристика / Атрибутивни стандарди

Ови стандарди описују карактеристике организација и носилаца који обављају послове интерне ревизије, а то су:

- сврха, надлежност и одговорност;
- независност и објективност;
- стручност и дужна професионална пажња и
- програм обезбјеђења и унапређења квалитета рада интерне ревизије.

2. Стандарди извођења / Радни стандарди

Ови стандарди описују природу послова интерне ревизије и одређују критеријуме на основу којих се оцјењује квалитет послова интерне ревизије, а то су:

- управљање активношћу интерне ревизије;
- природа посла интерне ревизије;
- планирање рада интерне ревизије;
- обављање послова интерне ревизије;
- саопштавање резултата – извјештавање;
- праћење напретка ревизије и
- прихватање ризика од стране руководства.

3. Стандарди имплементације / Стандарди спровођења

Као проширење и допуна стандарда карактеристика и стандарда извођења, стандарди имплементације пружају упутства која су примјењива за специфичне врсте ревизорских послова.

Постоји само један сет стандарда карактеристика и извођења, међутим постоји више сетова стандарда имплементације, односно по један сет за сваку главну врсту активности интерне ревизије. Стандарди имплементације су установљени за сврхе активности увјеравања (А) и консалтинга (Ц). Услуга увјеравања (енг. Assurance) укључује објективну процјену доказа од стране интерног ревизора да би се обезбједило независно мишљење или закључци о неком процесу, систему или другом предмету. Врсту и предмет ангажмана увјеравања одређује интерни

ревизор. Консултантске услуге (*енг. Consulting*) су по природи савјетодавне и обично се обављају на конкретан захтјев. Консултантске услуге обично укључују двије стране и то:

- лице или групу која даје савјет – интерни ревизор и
- лице или групу која добија савјет.

Када обавља консултантске услуге интерни ревизор треба да буде објективан и не треба да преузима одговорност руководства.

Иако је статус интерне ревизије и непристраност њених запослених важно обиљежје независности, она је додатно наглашена и самим процесима, а интерни ревизори треба да осигурају примјену стандарда и процеса прописаних Приручником, те да се постарају да се њихова професионалност ни на који начин не угрози. Сваки интерни ревизор обавезан је да извјештава руководиоца јединице за интерну ревизију о свим околностима које би могле угрозити његову непристраност.

Стандарди карактеристика/атрибутивни стандарди

1000 - Сврха, овлашћења и одговорност

1010 - Признавање Дефиниције интерне ревизије, Етичког кодекса и Стандарда у Повељи интерне ревизије

1100 - Независност и објективност

1110 - Организациона независност

1111 – Непосредна сарадња са одбором

1120 - Лична објективност

1130 - Нарушавање независности или објективности

1200 - Стручност и дужна професионална пажња

1210 - Стручност

1220 - Дужна професионална пажња

1230 - Континуирано професионално усавршавање

1300 - Програм обезбјеђења и унапређења квалитета

1310 – Обавезни елементи програма обезбјеђења и унапређења квалитета

1311 - Интерне оцјене

1312 - Екстерне оцјене

1320 - Извјештавање о програму обезбјеђења и унапређења квалитета

1321 - Употреба навода «У складу са Међународним стандардима за професионалну праксу интерне ревизије»

1322 - Објелодањивање неусклађености

1000 - Сврха, овлашћења и одговорност

Сврха, овлашћења и одговорност активности интерне ревизије морају бити формално дефинисани у повељи интерне ревизије, усклађеној са Дефиницијом интерне ревизије, Етичким кодексом и Стандардима. Извршни руководиоца ревизије мора периодично прегледати повељу интерне ревизије и да је подноси вишем руководству и одбору¹ на одобрење.

1000. А1 - Природа услуга увјеравања које се обезбјеђују организацији, мора бити дефинисана у повељи интерне ревизије. Уколико увјеравања треба да буду обезбјеђена странама изван организације природа ових увјеравања мора такође бити дефинисана повељом интерне ревизије.

1000. Ц1 - Природа консултантских/савјетодавних услуга мора се дефинисати у повељи интерне ревизије.

1010 - Признавање дефиниције интерне ревизије, Етичког кодекса и Стандарда у Повељи интерне ревизије

Обавезујућа природа Дефиниције интерне ревизије Етичког кодекса и Стандарда мора бити наведена у повељи интерне ревизије. Извршни руководиоца ревизије треба заједно са одбором, да размотри Дефиницију интерне ревизије, Етички кодекс и Стандарде.

1100 - Независност и објективност

Активност интерне ревизије мора да буде независна, а интерни ревизори објективни у обављању својих послова.

1110 - Организациона независност

Извршни руководиоца ревизије мора да извјештава онај ниво руководства у организацији који активности интерне ревизије омогућава да испуни своје обавезе. Извршни руководиоца ревизије мора, бар једном годишње, да потврди одбору организациону независност активности интерне ревизије.

1110. А1 - Активност интерне ревизије мора бити ослобођена мијешања у одређивању обухвата интерне ревизије, извршења посла и саопштавања резултата.

1111 – Непосредна сарадња са одбором

Извршни руководиоца ревизије мора да извјештава одбор и да са њим непосредно сарађује.

1120 - Лична објективност

Интерни ревизори морају имати објективан и непристрасан став и избјегавати сваки сукоб интереса.

1130 - Нарушавање независности или објективности

Уколико су независност или објективност заиста или наизглед нарушени, детаљи нарушавања морају да буду саопштени одговарајућим странама. Сам начин објелодањивања зависиће од нарушавања.

¹ Одбор представља орган управљања организације, нпр. управни одбор, надзорни одбор, руководиоца институције, агенције или законодавног тијела, вијеће гувернера или повјереника непрофитне организације или било који други именовани орган у организацији, укључујући и одбор за ревизију, кога извршни руководиоца ревизије може функционално извјештавати.

1130. A1 - Интерни ревизори морају да се уздрже од оцјењивања специфичних послова за које су претходно били одговорни. Сматра се да је објективност нарушена уколико интерни ревизор пружа услуге увјеравања за активност за коју је интерни ревизор био одговоран током претходне године.

1130. A2 -Ангажовања увјеравања за функције за које је био одговоран извршни руководилац ревизије морају бити надзиране од стране изван активности интерне ревизије.

1130. Ц1 - Интерни ревизори могу да пружају савјетодавне услуге у вези са пословима за које су претходно били одговорни.

1130. Ц2 – Уколико постоји могућност нарушавања независности или објективности интерног ревизора у вези са предложеним савјетодавним услугама, исто се мора објелоданити клијенту прије прихватања ангажмана.

1200 - Стручност и дужна професионална пажња

Ангажовања морају бити обављена стручно и уз дужну професионалну пажњу.

1210 - Стручност

Интерни ревизори морају посједовати знање, вјештине и друге способности потребне за извршавање њихових дужности. Активност интерне ревизије колективно мора да посједује или обезбједи знања, вјештине и друге способности потребне за извршавање њених дужности.

1210. A1 – Извршни руководилац ревизије мора да прибави стручно мишљење и помоћ, уколико интерни ревизори немају знање, вјештине или друге способности потребне за обављање cjелокупног или дијела ангажовања.

1210. A2 - Интерни ревизори морају да посједују довољно знања да оцјене ризик од превара и начин на који организација управља тим ризиком, али се од њих не очекује да имају исти ниво стручности, као и лице чија је главна одговорност откривање и истраживање превара.

1210. A3 - Интерни ревизори морају посједовати довољно знања о кључним информационо-технолошким ризицима и расположивим на технологији заснованим ревизорским техникама, како би извршили додјелене послове. Ипак, не очекује се од свих интерних ревизора да имају исти ниво стручности као интерни ревизор чија је примарна дужност ревизија информационе технологије.

1210. Ц1 – Извршни руководилац ревизије мора да одбије савјетодавно ангажовање или да обезбједи стручно мишљење и помоћ, уколико интерни ревизори немају знање, вјештине или друге способности потребне за обављање cjелокупног или дијела ангажовања.

1220 - Дужна професионална пажња

Интерни ревизор мора да примјењује пажњу и вјештину која се очекује од интерног ревизора који је у разумној мјери стручан и опрезан. Дужна професионална пажња не подразумијева непогрешивост.

1220. A1 - Интерни ревизори морају практиковати дужну професионалну пажњу тако што ће да размотре:

- Обим посла потребан за остварење циљева ангажовања;
- Релативну сложеност, материјалност или значај питања на које се примјењују процедуре увјеравања;

- Адекватност и ефективности процеса управљања², управљања ризиком и контролних процеса;
- Вјероватноћу значајних грешака, превара или неусаглашености;
- Трошкове савјетодавних увјеравања у односу на потенцијалне користи;

1220. А2 – При практиковању дужне професионалне пажње интерни ревизори морају да размотре коришћење на технологији заснованих ревизорских техника и других техника за анализу података.

1220. А3 - Интерни ревизори морају да буду спремни да препознају значајне ризике, који могу утицати на циљеве, пословање или ресурсе. Ипак, ревизорске процедуре саме по себи, чак и ако су примјењене са дужном професионалном пажњом, не дају гаранцију да ће сви значајни ризици бити идентификовани.

1220. Ц1 - Интерни ревизори морају да обављају савјетодавна ангажовања са дужном професионалном пажњом, тако што ће да разматрају:

- Потребе и очекивања корисника, укључујући природу, вријеме и начин саопштавања резултата ангажовања;
- Релативну сложености и обим посла, потребан за остварење циља ангажовања и
- Трошкове савјетодавног ангажовања у односу на потенцијалне користи.

1230 - Континуирано професионално усавршавање

Интерни ревизори дужни су да унапређују своје знање, вјештине и остале способности кроз континуирано професионално усавршавање.

1300 - Програм обезбјеђења и унапређења квалитета

Извршни руководилац ревизије мора да успостави и одржава програм обезбјеђења и унапређења квалитета који покрива све аспекте активности интерне ревизије.

1310 – Обавезни елементи програма обезбјеђења и унапређења квалитета

Програм обезбјеђења и унапређења квалитета мора да обухвати и интерне и екстерне оцјене.

1311 - Интерне оцјене

Интерне оцјене морају да укључе:

- Стални надзор учинка активности интерне ревизије и
- Периодичне прегледе извршене кроз самооцјењивање или оцјењивање од стране других лица у организацији, која имају довољно познавање пракси интерне ревизије.

1312 – Екстерне оцјене

Екстерна оцјењивања морају бити спроведена бар једном у пет година, од стране квалификованог, независног оцјењивача или тима оцјењивача. Извршни руководилац ревизије мора да размотри са одбором:

- Потребу за чешћим екстерним оцјењивањем и
- Квалификацију и независност оцјењивача или тима оцјењивача, укључујући и сваки потенцијални сукоб интереса.

1320 - Извјештавање о програму обезбјеђења и унапређења квалитета

Извршни руководилац ревизије мора да саопшти резултате програма обезбјеђења и унапређења квалитета вишем руководству и одбору.

² Управљање (*енг. Governance*)

1321 - Употреба навода "У складу са Међународним стандардима за професионалну праксу интерне ревизије"

Извршни руководиоца ревизије може да наведе да је активност интерне ревизије усклађена са Међународним стандардима за професионалну праксу интерне ревизије, само уколико резултати програма обезбјеђења и унапређења квалитета подржавају такву тврдњу.

1322 - Објелодањивање неусклађености

Када неусклађеност са Дефиницијом интерне ревизије, Етичким кодексом и Стандардима утиче на цјелокупан дјелокруг или пословање активности интерне ревизије, извршни руководиоца ревизије дужан је да објелодани неусклађеност и њен ефекат вишем руководству и одбору.

Стандарди извођења/радни стандарди

2000 - Управљање активношћу интерне ревизије

2010 - Планирање

2020 Извјештавање и одобравање

2030 - Управљање ресурсима

2040 - Политика и процедуре

2050 - Координација

2060 - Извјештавање вишег руководства и управе

2070- Екстерни пружалац услуга и организациона одговорност за интерну ревизију

2100 - Природа посла

2110 - Управљање

2120 - Управљање ризиком

2130 - Управљање

2200 - Планирање ангажовања

2201 - Разматрања планирања

2210 - Циљеви ангажовања

2220 – Обухват ангажовања

2230 - Расподјела ресурса ангажовања

2240 - Програм рада ангажовања

2300 - Извођење ангажовања

2310 - Идентификација информација

2320 - Анализа и процјена

2330 - Документовање информација

2340 - Надзор над ангажовањем

2400 – Извјештавање о резултатима

2410 - Критеријуми извјештавања

2420 - Квалитет саопштавања

2421 - Грешке и пропусти

2430 – Употреба навода "Извршено у складу са Међународним стандардима за професионалну праксу интерне ревизије"

2431 – Објелодањивање неусклађености ангажовања

2440 - Саопштавање резултата

2450- Свеобухватна мишљења

2500 - Праћење напретка

2600 – Разријешење прихватања ризика од стране вишег руководства

2000 - Управљање активношћу интерне ревизије

Извршни руководилац ревизије мора ефективно да управља активношћу интерне ревизије, како би осигурао да она додаје вриједност организацији.

2010 - Планирање

Извршни руководилац ревизије мора да установи планове засноване на оцјени ризика како би одредио приоритете активности интерне ревизије, који су усаглашени са циљевима организације.

2010. A1 - План ангажовања активности интерне ревизије мора да се заснива на документованој процјени ризика, која се врши најмање једном годишње. У овом процесу мора се узети у обзир мишљење вишег руководства и одбора.

2010. A2 - Извршни руководилац ревизије мора да идентификује и размотри очекивања вишег руководства, одбора и других интересних страна у погледу мишљења и других закључака интерне ревизије.

2010. Ц1 - Извршни руководилац ревизије треба да одлучи о прихватању предложених савјетодавних ангажовања и на основу потенцијалног доприноса тог ангажовања: унапређењу управљања ризицима, додавању вриједности и унапређењу пословања организације. Прихваћена ангажовања морају да буду укључена у план.

2020 - Извјештавање и одобравање

Извршни руководилац ревизије мора да достави вишем руководству и одбору на разматрање и одобрење план активности интерне ревизије и план потреба за ресурсима, укључујући и све значајне промјене које су се у међувремену десиле. Извршни руководилац ревизије, такође, мора да извјести о ефектима ограничења ресурса.

2030 - Управљање ресурсима

Извршни руководилац ревизије мора обезбиједи да ресурси интерне ревизије буду одговарајући, довољни и ефективно коришћени на остварењу одобреног плана.

2040 - Политике и процедуре

Извршни руководилац ревизије мора да установи политике и процедуре за усмјеравање активности интерне ревизије.

2050 - Координација

Извршни руководилац ревизије треба да размјењује информације и координира активности са осталим интерним и екстерним пружаоцима услуга увјеравања и савјетодавних услуга, како би се обезбједила адекватна покривеност, а дуплирање послова свело на минимум.

2060 - Извјештавање вишег руководства и одбора

Извршни руководилац ревизије мора периодично да извјештава више руководство и одбор о сврси, овлашћењу и одговорности активности интерне ревизије, као и извршењу у односу на план. Извјештаји такође морају садржати информације о значајним изложеностима ризику и питањима контрола, укључујући ризике од превара, о подручју управљања и другим питањима према потреби и захтјеву руководства и одбора.

2070- Екстерни пружалац услуга и организациона одговорност за интерну ревизију

У случају када услуге интерне ревизије врши екстерни пружалац услуга, он мора јасно да стави до знања организацији да организација има одговорност за одржавање ефективне активности интерне ревизије.

2100 - Природа посла

Активност интерне ревизије мора да вреднује и доприноси унапређењу процеса управљања, управљања ризиком и контролних процеса, примјењујући систематичан и дисциплинован приступ.

2110 - Управљање

Активност интерне ревизије мора да оцјењује и даје одговарајуће препоруке за побољшање процеса управљања, ради испуњења следећих циљева:

- Промовисање одговарајуће етике и вриједности у организацији;
- Обезбјеђење ефективног управљања пословањем у организацији и полагањем рачуна;
- Саопштавање информација о ризику и контроли одговарајућим дијеловима организације;
- Координације активности и размјене информација између одбора, екстерних и интерних ревизора и руководства.

2110. A1 - Активност интерне ревизије мора да оцијени дизајн, примјену и ефективност циљева, програма и активности повезаних са етиком.

2110. A2 - Активност интерне ревизије мора да оцијени да ли управљање информационом технологијом у организацији подржава организационе стратегије и циљеве.

2120 - Управљање ризиком

Активност интерне ревизије мора да оцјењује ефективност и да доприноси унапређењу процеса управљања ризиком.

2120. A1 - Активност интерне ревизије мора да оцјењује изложеност ризику који је повезан са управљањем, пословањем и информационим системима, а у вези са:

- Поузданошћу и интегритетом финансијских и оперативних информација;
- Ефикасношћу и ефективношћу операција и програма;
- Заштитом имовине и
- Усклађености са законима, прописима, политикама, процедурама и уговорима.

2120. A2 - Активност интерне ревизије мора да оцјењује потенцијалне могућности појаве преваре и начина на који се у организацији управља ризиком од преваре.

2120. Ц1 - За вријеме савјетодавних ангажовања, интерни ревизори морају да размотре ризике сходно циљевима ангажовања и да буду спремни да уоче постојање других значајнијих ризика.

2120. Ц2 - Интерни ревизори морају да инкорпорирају сазнања о ризицима, стечена током савјетодавних ангажовања у своју оцјену организационих процеса управљања ризиком.

2120. Ц3 - Када помажу руководству у успостављању или унапређењу процеса управљања ризиком, интерни ревизори морају да се уздрже од преузимања било какве руководеће одговорности за управљање ризиком.

2130 - Контрола

Активност интерне ревизије мора да помаже организацији у одржавању ефективности контрола тако што оцјењује њихову ефективност и ефикасност и промовише њихово континуирано унапређивање.

2130. A1 - Активност интерне ревизије мора да оцијени адекватност и ефективност контрола у одговору на ризике у управљању, пословању и информационим системима, а у вези са:

- Поузданошћу и интегритетом финансијских и пословних информација;
- Ефективншћу и ефикасношћу операција и програма;
- Заштиту имовине и
- Усаглашеност са законима, прописима, политикама, процедурама и уговорима.

2130. Ц1 – Интерни ревизори морају да, укључе сазнања о контролама, стечена током савјетодавних ангажовања у оцјену контролних процеса у организацији.

2200 - Планирање ангажовања

Интерни ревизори морају да израде и документују план за свако ангажовање, укључујући циљеве ангажовања, обухват, распоред времена и алокацију ресурса.

2201- Разматрања током планирања

Приликом планирања ангажовања, интерни ревизори морају да размотре:

- Циљеве активности која се прегледа и средства којима та активност контролише своје извршење;
- Значајне ризике за активност, њене циљеве, ресурсе и функционисање, као и начине којима се потенцијални ефекат ризика своди на прихватљив ниво;
- Адекватност и ефективност процеса управљања ризицима активности и контролне процесе у односу на релевантни контролни оквир или модел;
- Могућности за значајна унапређења процеса управљања ризицима активности и контролних процеса.

2201. A1 – Код планирања ангажовања за стране ван организације, интерни ревизори морају са њима да сачине писани споразум о циљевима, обухвату, односним одговорностима и осталим очекивањима, укључујући и ограничења саопштавања резултата ангажовања и приступа документацији из ангажовања.

2201. Ц1 - Интерни ревизори морају да сачине споразум са клијентом савјетодавног ангажовања о циљевима, обухвату, односним одговорностима и осталим очекивањима клијента. За значајнија ангажовања тај споразум мора да буде документован.

2210 - Циљеви ангажовања

За свако ангажовање морају бити установљени циљеви.

2210. A1 - Интерни ревизори морају да обаве прелиминарну оцјену ризика који су релевантни за активност која се испитује. Циљеви ангажовања морају да одражавају резултате ове процјене.

2210. A2 – Када утврђују циљеве ангажовања, интерни ревизори морају да узму у обзир вјероватноћу појаве значајних грешака, преваре, неусаглашености и осталих изложености ризику.

2210. A3 - За оцјену контрола потребни су адекватни критеријуми. Интерни ревизори морају да утврде степен у коме је руководство успоставило адекватне критеријуме за оцјену остварења циљева и задатака. Уколико су критеријуми адекватни, интерни ревизори их морају примјењивати приликом сопствене процјене. Уколико су критеријуми неадекватни, интерни ревизори морају да раде са руководством на развијању одговарајућих критеријума.

2210. Ц1 - Циљеви савјетодавних ангажовања морају да обухвате управљање, управљање ризицима и контролне процесе у мјери у којој је то уговорено са клијентом.

2210. Ц2 – Циљеви савјетодавних ангажовања морају бити конзистентни вриједностима, стратегијама и циљевима организације.

2220 - Обухват ангажовања

Утврђени обухват мора да буде довољан за испуњење циљева ангажовања.

2220. А1 - Обухват ангажовања мора да укључи разматрање релевантних система, евиденција, запослених и физичке имовине, укључујући и ону које је под контролом трећих лица.

2220. А2 - Уколико се током обављања ангажовања појави значајна прилика за пружање савјетодавних услуга, треба да буде постигнут посебан писмени споразум о циљевима, обухвату, односним одговорностима сваке од страна о осталим очекивањима, и да резултати савјетодавног ангажовања буду саопштени у складу са стандардима за савјетодавне услуге.

2220. Ц1 – При обављању савјетодавних ангажовања интерни ревизори морају осигурати да је обухват ангажовања довољан да се њиме остваре договорени циљеви. Уколико се при обављању савјетодавних ангажовања појаве ограничења у погледу обухвата, ова ограничења морају да се размотре са клијентом, како би се одредило да ли да се настави са ангажовањем.

2220 Ц2- Током савјетодавних ангажовања интерни ревизори морају да размотре контроле конзистентне циљевима ангажовања и да буду спремни да уоче друга значајна питања у вези са контролама.

2230 - Расподјела ресурса ангажовања

Интерни ревизори морају да опредјеле одговарајуће и довољне ресурсе за остваривање циљева ангажовања, а на основу оцјене природе и сложености сваког ангажовања, временских ограничења и расположивости ресурса.

2240 - Програм рада ангажовања

Интерни ревизори морају да развију и документују радне програме којима се остварују циљеви ангажовања.

2240.А1 – Радни програми морају да укључе процедуре за идентификовање, анализу, оцјену и документовање информација током ангажовања. Радни програм мора да буде одобрен прије примјене, а свака његова измјена мора бити одобрена одмах.

2240. Ц1 – Радни програми савјетодавних ангажовања могу да се разликују по форми и садржају у зависности од природе ангажовања.

2300 - Извођење ангажовања

Интерни ревизори морају да идентификују, анализирају, оцјене и документују информације довољне за остварење циљева ангажовања.

2310 - Идентификација информација

Да би остварили циљеве ангажовања интерни ревизори морају да идентификују довољне, поуздане, релевантне и корисне информације.

2320 - Анализа и процјена

Интерни ревизори морају да заснивају закључке и резултате ангажовања на одговарајућим анализама и процјенама.

2330 - Документовање информација

Интерни ревизори морају да документују релевантне информације како би поткријепили закључке и резултате ангажовања.

2330. А1 – Извршни руководиоца ревизије мора да контролише приступ записима ангажовања. Извршни руководиоца ревизије мора, када је то примјерено, да прибави одобрење вишег руководства и/или правно мишљење при стављању ових записа на располагање екстерним странама.

2330. А2 - Извршни руководиоца ревизије мора да установи обавезу чувања записа ангажовања, без обзира на медиј на коме се сваки запис чува. Ова обавеза чувања мора бити усаглашена са важећим правилима у организацији и другом важном регулативом или другим захтјевима.

2330. Ц1 - Извршни руководиоца ревизије мора да установи политике за управљање над чувањем и коришћењем записа савјетодавног ангажовања и њиховим издавањем интерним и екстерним корисницима. Ове политике морају да буду у складу са важећим правилима у организацији и другом важном регулативом или другим захтјевима.

2340 - Надзор над ангажовањем

Ангажовања морају бити надзирана на одговарајући начин, како би се обезбједило остварење циљева, осигурање квалитета и развој запослених.

2400 – Извјештавање о резултатима

Интерни ревизори морају саопштити резултате ангажовања.

2410 - Критеријуми извјештавања

Извјештаји морају да укључе циљеве и обухват ангажовања, као и одговарајуће закључке, препоруке и план активности.

2410. А1 – Коначни извјештаји ангажовања морају, када је то примјерено, да садрже мишљење ревизора и/или закључке. Када је издато, мишљење или закључак мора узети у обзир очекивања вишег руководства, одбора и других интересних страна и мора бити поткрепљено довољним, поузданим, релевантним и корисним информацијама.

2410. А2 - Интерни ревизори се охрабрују да у извјештају о резултатима ангажовања извјесте када је пословање задовољавајуће.

2410. А3 - Када се резултати ангажовања саопштавају странама изван организације, извјештај мора да садржи ограничења за даље дистрибуирање и коришћење резултата.

2410. Ц1 - Саопштење о току и резултатима савјетодавних ангажовања разликоваће се по форми и садржају у зависности од природе ангажовања и потреба клијента.

2420 - Квалитет извјештавања

Извјештаји морају да буду тачни, објективни, јасни, концизни, конструктивни, потпуни и благовремени.

2421 - Грешке и пропусти

Уколико коначно саопштење садржи значајне грешке и пропусти, руководилац јединице за интерну ревизију, мора да саопшти кориговане информације свим странама, које су добиле оригинално саопштење.

2430 – Употреба навода "Извршено у складу са Међународним стандардима за професионалну праксу интерне ревизије"

Интерни ревизори могу да изјесте да су њихова ангажовања "извршена у складу са Међународним стандардима за професионалну праксу интерне ревизије", само уколико резултати програма обезбјеђења и унапређења квалитета поткрепљују такву изјаву.

2431 – Објелодањивање неусклађености ангажовања

Када неусклађеност са Дефиницијом интерне ревизије, Етичким кодексом и Стандардима утиче на конкретно ангажовање, у извјештају о резултатима мора се објелоданити:

- Принцип или правило понашања из Етичког кодекса или Стандарда, са којим није постигнута пуна усаглашеност;
- Разлог/разлози неусаглашености и
- Утицај неусаглашености на ангажовање и на саопштене резултате ангажовања.

2440 - Саопштавање резултата

Извршни руководилац ревизије мора да саопшти резултате одговарајућим странама.

2440. А1 - Извршни руководилац ревизије је одговоран за извјештавање о коначним резултатима оних страна које могу осигурати да је резултатима посвећена дужна пажња.

2440. А2 - Уколико правним, законским или регулаторним захтјевима није другачије утврђено, прије издавања резултата странама изван организације, извршни руководилац ревизије мора да:

- Оцијени потенцијални ризик за организацију;
- Када је то примјерено консултује се са вишим руководством и/или прибави правни савјет;
- Контролише објелодањивање резултата ограничавањем њихове употребе.

2440. Ц1 - Извршни руководилац ревизије одговоран је за извјештавање корисника о коначним резултатима савјетодавних ангажовања

2440. Ц2 – Током савјетодавних ангажовања могу бити идентификовани проблеми у вези са управљањем, управљањем ризиком и контролама. Увијек кад су ти проблеми од значаја за организацију, они морају бити саопштени вишем руководству и одбору.

2450- Свеобухватна мишљења

Када се издаје свеобухватно мишљење оно мора узети у обзир очекивања вишег руководства, одбора и других интересних страна и мора бити поткријепљено довољним, поузданим и корисним информацијама.

2500 - Праћење напретка

Извршни руководилац ревизије мора да установи и одржава систем праћења резултата о којима је поднијет извјештај руководству.

2500. А1 - Извршни руководилац ревизије мора да успостави процес накнадне провјере ради надзора и осигурања да су корективне активности ефективно спроведене или да је више руководство прихватило ризик непредузимања активности.

2500. Ц1 - Активност интерне ревизије мора да прати поступање са резултатима савјетодавних ангажовања до степена до којег је то договорено са клијентом.

2600 – Разрјешење прихватања ризика од стране вишег руководства

Када извршни руководицац ревизије вјерује да је више руководство прихватило ниво резидуалног³ ризика који може бити неприхватљив за организацију, он мора да расправи то питање са вишим руководством. Уколико се одлука која се тиче резидуалног ризика не донесе, извршни руководицац ревизије мора да извијести управу, ради разрјешења ситуације.

³ Резидуални (преостали) ризик је ризик који преостаје након што руководство предузме радње за смањење утицаја и вјероватноће штетног догађаја, укључујући и контролне активности као одговор на ризик.